

שלחו להדפסה

גודל פונט

דעות |

בארץ

בדרך לעצמאות אנרגטית אמיתית חשוב להמשיך בפיתוח אנרגיות מתחדשות ולא להתפתות להנאה הרגעית והמשכרת של זרימת הגז לחוף אשקלון

איתן יודילביץ'
09:19, 16.04.13

[התחלת זרימת הגז ממאגר תמר](#) צוין ובצדק כאירוע המבשר את העצמאות האנרגטית של ישראל. הנושא רחוק מלהיות תיאורטי עבור הישראלים, שסופגים זאת בכיסם כתוצאה מעלייה מתמדת במחירי החשמל (למעלה מ-30% מאז 2011), בשל שימוש בדלקים יקרים מאז הפסקת הזרימה של הגז המצרי.

התמלוגים הצפויים מהגז בעקבות אימוץ המלצות ועדת ששינסקי הפכו למקור תקווה, בייחוד לאור הגירעון הענק. אולם תמלוגים אלה לא יעשירו את הקופה כל כך מהר, כך שיינתן זמן לתכנון ולחקיקה על מנת שישמשו למטרות נאותות (כגון חינוך, בריאות, סביבה וכדומה).

למרות זאת, יש סיבה אחת לדאגה והיא פגיעה במוטיבציה לקדם פיתוח ואימוץ אנרגיות מתחדשות. יש מושג חדש שנקרא "g-word", הגז הזול (בייחוד מפצלי גז בארה"ב), שמתחרה עם אנרגיות מתחדשות במושגים של עלות-תועלת (Ernst & Young 2013).

אחד המתריעים המובילים בפני סכנה זו הוא סגן הנשיא לשעבר של ארה"ב אל גור. בספרו החדש "העתיד" הוא כותב: "בעבר הייתי מאלו שהמליצו על שימוש בגז טבעי כגשר להחלפה הדרגתית של פחם... אולם, מתחיל להתברר שהאפקט-נטו של שימוש בפצלי גז על הסביבה, כנראה לא תואם את הייעוד של להוות גשר בין פחם לאימוץ אנרגיות מתחדשות".

לקח חשוב ממשבר הגז עם מצרים הוא שאסור להסתמך על מקור אחד. אפילו רק משיקול זה כדאי לישראל להמשיך להשקיע באנרגיות מתחדשות.

יתר על כן, ההשקעה כדאית גם משיקולים של סחר חוץ ויצירת מקומות עבודה. דו"ח ה-OECD על אנרגיות מתחדשות מצביע על גידול איטי אך מתמיד בשימוש באנרגיות מתחדשות, ממוצע של 4.8% ב-1971 ל-8.2% ב-2011 (שיעור שימוש במקורות מתחדשים מסך אספקת אנרגיה ראשונית). ישראל עדיין מתחת לממוצע באופן משמעותי, ב-4.6%.

דו"ח אחר שפורסם לאחרונה (CleanEdge 2013) מציג תחזית אופטימית להמשך צמיחת השוק הגלובלי של אנרגיות מתחדשות, ליותר מ-400 מיליארד דולר בשנת 2022. אפשר לסמוך על נתון זה כתחזית ריאלי-שמרנית, אם ניקח בחשבון שבשנת 2006 התחזית שלהם לשנת 2015 הייתה 167 מיליארד דולר. השוק העולמי השאיר נתון זה מאחור כבר ב-2012, כשהתקרב ל-250 מיליארד דולר.

בארה"ב הכריז הנשיא אובמה על יעד חדש להכפלת ייצור חשמל ממקורות מתחדשים בשנת 2020, כחלק מתוכנית כוללת לביטחון אנרגיה ואספקת אנרגיה נקיה. התוכנית גם כוללת יעד להפחתה משמעותית של יבוא נפט (מחצית מהיום), עד לסוף העשור.

ישראל מקיימת שיתוף פעולה טכנולוגי עם ארה"ב בנושא אנרגיה מתחדשת משנת 2009, בעקבות חקיקה של הקונגרס האמריקאי והחלטת ממשלת ישראל. עד היום מומנו פרויקטים משותפים בתעשייה ובאקדמיה שהיקפם הכולל הוא כ-25 מיליון דולר.

זהו סכום צנוע יחסית, שכבר הוביל לתוצאות מרשימות, כפי שמעידה התייחסותם של חברי קונגרס אמריקאים משתי המפלגות: "שיתוף הפעולה בין הסקטור הפרטי האמריקאי לישראלי ועם האקדמיה יחזק משמעותית את מאמצי ארה"ב לפיתוח טכנולוגיות חלופיות ויגדיל את ההתייעלות האנרגטית, לתועלת ביטחוננו הלאומי".

יש לישראל הרבה מה לתרום לעולם בתחום האנרגיות המתחדשות ובתחום תחליפי נפט. חשוב לדבוק בפיתוח אנרגיות מתחדשות ולא להתפתות להנאה הרגעית והמשכרת של זרימת הגז לחוף אשקלון.

**הכותב הוא מנכ"ל קרן בירד, הקרן לשת"פ תעשייתי ישראל-
ארה"ב**